

Δραστηριότητα 3.4: Πρόσωπα και Πράγματα

Προσαρμοσμένη από: Instituto Promundo, Salud y Género, ECOS. (2009). Working with Young Women: Empowerment, Rights and Health. Rio de Janeiro: Instituto PROMUNDO. Ανακτήθηκε 30 Ιουλίου 2009 από: www.promundo.org.br/materials%20de%20apoio/publicacoes/MANUAL%20M.pdf

Μαθησιακοί Στόχοι

Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη δύναμη/ισχύ στις σχέσεις και την επίδρασή που έχει τόσο στα άτομα όσο και στις σχέσεις.

Προτεινόμενη βήμα-προς-βήμα διαδικασία

Διάρκεια: 15'

- 1 Χωρίστε τους/τις μαθητές/-τριες σε 3 ομάδες
 - 2 Η άσκηση που θα κάνουμε λέγεται: Πρόσωπα και Πράγματα.
 - 3 Διαλέγετε τυχαία την ομάδα που θα είναι τα «πράγματα», μια άλλη που θα είναι τα «πρόσωπα» και την τρίτη που τα άτομά της θα «παρατηρούν».
 - 4 **Οδηγίες για κάθε ομάδα:**
 - ♦ **ΠΡΑΓΜΑΤΑ:** *δεν μπορείτε να σκέφτεστε, να αισθάνεστε, ή να παίρνετε αποφάσεις. Πρέπει να κάνετε ό,τι σας λένε τα «πρόσωπα». Εάν θέλετε να κουνηθείτε ή να κάνετε κάτι, θα πρέπει να ζητήσετε την άδειά τους.*
 - ♦ **ΠΡΟΣΩΠΑ:** *Μπορείτε να σκέφτεστε, να αισθάνεστε, να παίρνετε αποφάσεις και να λέτε στα πράγματα τι να κάνουν.*
 - ♦ **ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ:** *Εσείς απλά παρατηρείτε σιωπηλά ό,τι συμβαίνει – δεν επεμβαίνετε.*

Κάθε «πρόσωπο» μπορεί να πει στο «πράγμα» που του/της αντιστοιχεί να κάνει ό,τι εκείνος/-η θέλει, εντός του χώρου της αίθουσας. Τα πράγματα οφείλουν να υπακούσουν [έχετε 1 λεπτό]
 - 5 Τώρα, ανταλλάξτε ρόλους: τα άτομα που ήταν «Πράγματα» θα γίνουν τώρα «Πρόσωπα», τα «Πρόσωπα» τώρα θα παρατηρούν και τα άτομα που παρατηρούσαν γίνονται «Πράγματα».
- Στην Τρίτη φάση, οι Παρατηρητές/Πράγματα θα γίνουν Πρόσωπα, τα Πράγματα/Πρόσωπα θα γίνουν Παρατηρητές και τα Πρόσωπα/ Παρατηρητές θα γίνουν Πράγματα.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Για τα «Πράγματα»

- ♦ Πώς σας φέρθηκαν τα «πρόσωπα»;
- ♦ Πώς νιώσατε;
- ♦ Νιώσατε αδύναμοι/-ες; Γιατί ναι ή γιατί όχι;

Για τα «Πρόσωπα»

- ♦ Πώς φερθήκατε στα «πράγματά» σας;
- ♦ Πώς αισθανθήκατε να φέρεστε σε κάποιον με αυτό τον τρόπο;
- ♦ Σας έκανε να νιώσετε δυνατοί/-ές; Γιατί ναι ή γιατί όχι;
- ♦ Γιατί τα «πράγματα» υπάκουσαν στις εντολές σας;
- ♦ Υπήρχαν «πράγματα» ή «πρόσωπα» που δεν συμμορφώθηκαν στους κανόνες της άσκησης;
- ♦ Στη καθημερινή σας ζωή, σας συμπεριφέρονται ποτέ σαν να είστε «Πράγματα»; Ποιοι; Γιατί;
- ♦ Συμπεριφέρεστε στους άλλους σαν να είναι «πράγματα», στη καθημερινή σας ζωή; Σε ποιους; Γιατί;

Δραστηριότητα 3.4

Για «παρατηρητές»

- ♦ Πώς νιώσατε να μην κάνετε τίποτα;
- ♦ Αισθανθήκατε ότι επηρεάζατε ό,τι συνέβαινε; Εάν ναι, τι νομίζετε ότι θα μπορούσατε να είχατε κάνει;
- ♦ Στην καθημερινή μας ζωή, συμβαίνει να είμαστε «παρατηρητές» σε καταστάσεις όπου κάποιοι άνθρωποι συμπεριφέρονται στους άλλους σαν να είναι πράγματα; Επεμβαίνουμε; Γιατί ναι ή γιατί όχι;
- ♦ Εάν είχατε την ευκαιρία να επιλέξετε ανάμεσα στις 3 ομάδες, σε ποια θα επιλέγατε να είστε και γιατί;

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ

- ♦ Γιατί οι άνθρωποι συμπεριφέρονται στους άλλους με αυτό τον τρόπο;
- ♦ Μπορείτε να σκεφτείτε είδη σχέσεων όπου το ένα άτομο μπορεί να έχει μεγαλύτερη ισχύ επάνω στο άλλο άτομο

Απάντηση: σχέσεις ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες, νέους και ενήλικες, γονείς και παιδιά, μαθητές/-τριες και καθηγητές/-τριες, υπαλλήλους και προϊσταμένους. Σχέσεις ισχύος μπορεί να υπάρχουν και μεταξύ κοινωνίας και ατόμου, κοινωνίας και κράτους, κλπ.

- ♦ Ποιος μπορεί να είναι οι συνέπειες μιας σχέσης όπου το ένα άτομο συμπεριφέρεται στο άλλο σαν να είναι «πράγμα»;
- ♦ Στη κοινωνία μας, υπάρχει κάποια από τις 3 αυτές ομάδες όπου ανήκουν συνήθως οι γυναίκες; Σε ποια ομάδα;
- ♦ Υπάρχει κάποια ομάδα από αυτές τις 3 όπου ανήκουν συνήθως οι άνδρες; Σε ποια ομάδα; Γιατί νομίζετε συμβαίνει αυτό;
- ♦ Πώς διαιωνίζει ή υποστηρίζει η κοινωνία/ο πολιτισμός μας αυτού του είδους τις σχέσεις;
- ♦ Η δύναμη/ισχύς είναι πάντα κάτι κακό;

Απάντηση: δύναμη/ισχύς δε σημαίνει μόνο κυριαρχία ή υποταγή, αλλά και αντοχή και ικανότητα λήψης αποφάσεων για τη ζωή μας. Η δύναμη/ισχύς δεν είναι πάντα κάτι κακό. Γιατί πολύ απλά, δύναμη σημαίνει σθένος. Αυτό που κάνει τη διαφορά είναι ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιείται η δύναμη. Τη δύναμή μας μπορούμε να τη χρησιμοποιήσουμε δημιουργικά (ατομικά και συλλογικά) για να προωθούμε θετικές αλλαγές στη ζωή μας και στο περιβάλλον μας.

- ♦ Τι μάθατε από αυτή την άσκηση; Αποκομίσατε κάτι που θα μπορούσε να έχει εφαρμογή στη δική σας ζωή και τις σχέσεις σας;

Χρήσιμες πληροφορίες για τον/την εκπαιδευτικό

Η δύναμη είναι κοινωνικά κατασκευασμένη και υφίσταται μόνο σε σχέση με ένα άλλο άτομο. Έχουμε ή δεν έχουμε δύναμη/ισχύ πάντα σε σχέση με κάποιο άλλο άτομο ή μια άλλη ομάδα ατόμων.

Συνέπειες: Μερικές φορές, η άνιση κατανομή ισχύος στις σχέσεις μπορεί να οδηγήσει το ένα άτομο να συμπεριφέρεται στο άλλο άτομο σαν να ήταν ένα «πράγμα». Η άνιση κατανομή ισχύος μεταξύ ανδρών και γυναικών στις ερωτικές/ρομαντικές τους σχέσεις μπορεί να οδηγήσει σε κακοποίηση του ενός συντρόφου από τον άλλο. Για παράδειγμα, μια γυναίκα μπορεί να μην μπορεί να πει στο σύντροφό της εάν, τότε και πώς να έχουν σεξουαλική επαφή λόγω των πατροπαράδοτων πεποιθήσεων ότι οι άνδρες είναι εκείνοι που πρέπει να έχουν τον πρώτο λόγο και οι γυναίκες πρέπει να υπακούν (ή ότι οι γυναίκες «οφείλουν» να ικανοποιούν σεξουαλικά τον άνδρα). Σε άλλες περιπτώσεις μπορεί να αισθάνεται ότι δεν έχει τη δύναμη/το δικαίωμα να πει «όχι».

Είναι σημαντικό να κρατήσουμε στο νου μας ότι η δύναμη/ισχύς δεν είναι κάτι δεδομένο— δεν είναι κάτι που έχουμε πάντα ή που μπορούμε να το αποθηκεύσουμε σε ένα κουτί. Βρισκόμαστε συνεχώς σε κίνηση, ξεκινάμε ή σταματάμε σχέσεις στις οποίες άλλοτε έχουμε περισσότερη και άλλοτε λιγότερη δύναμη/ισχύ.